

Karta przedmiotu

Nazwa i kod przedmiotu	Chrześcijaństwo starożytne II - wykład , PG_00167363						
Kierunek studiów	Religioznawstwo (O)						
Data rozpoczęcia studiów	październik 2025 r.		Rok akademicki realizacji przedmiotu		2025/2026		
Poziom kształcenia	I stopnia - licencjackie		Grupa zajęć		Grupa zajęć obowiązkowych z zakresu kierunku studiów Grupa zajęć powiązanych z prowadzonymi badaniami naukowymi w dziedzinie nauki związanej z kierunkiem - profil ogólnoakademicki		
Forma studiów	stacjonarne		Sposób realizacji		na uczelni		
Rok studiów	1		Język wykładowy		polski		
Semestr studiów	2		Liczba punktów ECTS		2.0		
Profil kształcenia	ogólnoakademicki		Forma zaliczenia		egzamin		
Jednostka prowadząca							
Imię i nazwisko wykładowcy (wykładowców)	Odpowiedzialny za przedmiot		dr hab. Wojciech Gajewski				
	Prowadzący zajęcia z przedmiotu						
Formy zajęć	Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium	RAZEM
	Liczba godzin zajęć	15.0	0.0	0.0	0.0	0.0	15
	W tym liczba godzin zajęć na odległość: 0.0						
Aktywność studenta i liczba godzin pracy	Aktywność studenta	Udział w zajęciach dydaktycznych, objętych planem studiów		Udział w konsultacjach		Praca własna studenta	RAZEM
	Liczba godzin pracy studenta	15		4.0		35.0	54
Cel przedmiotu	Zapoznanie studenta z zagadnieniami i problemami nurtującymi chrześcijaństwo w starożytności						

Efekty uczenia się przedmiotu	Efekt kierunkowy	Efekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu
	[RELL3_K02] Jest gotów do podejmowania działań na rzecz ochrony i promocji dziedzictwa kulturowego regionu, Polski i Europy	K2_Ko2 Jest gotów do podejmowania działań na rzecz ochrony i promocji dziedzictwa kulturowego regionu, Polski i Europy	[SK8] obserwacja samodzielnej lub zespołowej pracy studenta
	[RELL3_K01] Krytycznie ocenia posiadaną wiedzę, wykazuje gotowość do jej stałego poszerzania oraz zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu	K2_K01 Krytycznie ocenia posiadaną wiedzę, wykazuje gotowość do jej stałego poszerzania oraz zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu	[SK8] obserwacja samodzielnej lub zespołowej pracy studenta
	[RELL3_U04] Potrafi definiować, objaśniać i poprawnie stosować w mowie i w piśmie fachowe terminy z zakresu nauk o kulturze i religii, historii i filozofii zarówno w pracy nad wybranymi tematami, jak i w działalności popularyzatorskiej	K2_U04 Potrafi definiować, objaśniać i poprawnie stosować w mowie i w piśmie fachowe terminy z zakresu nauk o kulturze i religii, historii i filozofii zarówno w pracy nad wybranymi tematami, jak i w działalności popularyzatorskiej	[SU1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja
	[RELL3_W04] Ma zaawansowaną, uporządkowaną wiedzę o historii różnych religii, rozumie historyczne uwarunkowania ich rozwoju	K_W04 Ma zaawansowaną, uporządkowaną wiedzę o początkach chrześcijaństwa, rozumie historyczne uwarunkowania jego rozwoju	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[RELL3_U03] Potrafi pozyskiwać informacje (korzystając z bibliografii, pomocy archiwalnych, baz danych itp.) oraz dokonywać ich krytycznej analizy, klasyfikacji, kategoryzacji i syntezy w celu rozwiązania sformułowanego przez siebie lub innych problemu	K_U03 Potrafi pozyskiwać informacje (korzystając z bibliografii, pomocy archiwalnych, baz danych itp.) oraz dokonywać ich krytycznej analizy, klasyfikacji, kategoryzacji i syntezy w celu rozwiązania sformułowanego problemu dotyczącego rozwoju wczesnego chrześcijaństwa	[SU4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[RELL3_W03] Ma zaawansowaną, uporządkowaną wiedzę szczegółową w zakresie nauk o kulturze i religii	K_W03 Ma zaawansowaną, uporządkowaną wiedzę szczegółową o historii chrześcijaństwa w antyku	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny
Treści przedmiotu	Problematyka wykładu: powstanie i rozwój chrześcijaństwa w okresie antyku (w tym zasięg geograficzny i kulturowy), ewolucja doktryn, idei i struktur religijnych, dzieje konfliktów doktrynalnych, główni przedstawiciele chrześcijaństwa starożytnego Wschodu i Zachodu.		
Wymagania wstępne i dodatkowe			
Sposoby i kryteria oceniania osiągniętych efektów uczenia się	Sposób oceniania (składowe)	Próg zaliczeniowy	Składowa oceny końcowej
	odpowiedź pisemna	51.0%	50.0%
	obecność	75.0%	50.0%
Zalecana lista lektur	Podstawowa lista lektur	Banaszak M., Historię Kościoła katolickiego, t. 1. Warszawa 1986 Cairns E.E. , Z chrześcijaństwem przez wieki. Historia Kościoła powszechnego, Katowice 2003 Chadwick H., Kościół w epoce wczesnego chrześcijaństwa, Warszawa 2004 Daniélou J., Marrou I., Historia Kościoła, t. 1: Od początku do roku 600, Warszawa 1986 Kumor B., Historia Kościoła, t. I, starożytność chrześcijańska, Lublin 2003.	

Uzupełniająca lista lektur	Daniélou J., Teologia judeochrześcijańska. Historia doktryn chrześcijańskich przed Soborem Nicejskim, Kraków 2002 Desprez V., Początki monastycyzmu, Kraków 1999 Drączkowski F. (red.), Katechumenat i inicjacja chrześcijańska w Kościele starożytnym, Lublin 2011 Dujarier M., Krótka historia katechumenatu, Poznań 1990 [dostęp w Internecie] Dulęba P., Osoby bóstwa w wybranych systemach gnostycznych a kształtowanie się koncepcji Trójcy Świętej w chrześcijaństwie, Antropologia religii, 3 (2003) Ehrman B. D., Nowy Testament. Historyczne wprowadzenie do literatury wczesnochrześcijańskiej, Warszawa - Stare Groszki 2014 Flusser D., Chrześcijaństwo religią żydowską, Warszawa 2003 Gilles Q., Gnoza, Warszawa 1988 Gnilka J., Jezus z Nazaret, Kraków 2005 Gnilka J., Pierwsi chrześcijanie. Źródła i początki Kościoła, Kraków 2004 Gnilka J., Piotr i Rzym, Kraków 002 Gnilka J., Teologia Nowego Testamentu, Kraków 2002. Hamman A., Życie codzienne pierwszych chrześcijan, Warszawa 1989. Harmless W., Chrześcijanie pustyni: wprowadzenie do literatury wczesnego monastycyzmu, Kraków 2009 Kelly J.N.D., Początki doktryny chrześcijańskiej, Warszawa 1988 Mokrzycki B., Z dziejów sakramentu chrztu, w: Droga chrześcijańskiego wtajemniczenia, Warszawa 1983, s. 37197. Murawski R., Wczesnochrześcijańska katecheza (Do Edyktu Mediolańskiego 313 r.), Płock 1999. Pietras H., Początki Teologii Kościoła, Kraków 2000 Pietras H., Sobór nicejski (325), Kraków 2013 Rosik M., Jezus a judaizm w świetle Ewangelii według św. marko, Warszawa 2004 Schatz K., Sobory powszechne. Kraków 2000 Simon M., Cywilizacja wczesnego chrześcijaństwa, Warszawa 1992
----------------------------	---

	Szulc F., Syn Boży w Pasterzu Hermasa, Katowice 2005 Theissen G., Czasy Jezusa. Tło społeczne pierwotnego chrześcijaństwa, Kraków 2004 Trocme E., Pierwsze kroki chrześcijaństwa, Karków 2004 Vermes G., Autentyczna Ewangelia Jezusa, Kraków 2009 Vermes G., Jezus Żyd. Ewangelia oczami historyka, Kraków 2003 Vermes G., Twarze Jezusa, Kraków 2008 Wipszycka E., Kościół w świecie późnego antyku, Warszawa 1994 Źródła: Acta Synodalia: od 50 do 381 roku, t.1, Kraków 2006 Acta Synodalia: od 381 do 431 roku, t.4, Kraków 2010 Acta Synodalia: od 431 do 504 roku, t.6, Kraków 2012 Apokryfy NT: Apostołowie, t. 2, cz. 1: Andrzej, Jan, Paweł, Piotr, Tomasz, Kraków 2007, Apokryfy NT: Apostołowie, t. 2, cz. 2: Bartłomiej, Filip, Jakub Mniejszy, Jakub Większy, Judasz, Maciej, Mateusz, Szymon i Juda Tadeusz, Ewangelści, Uczniowie Pańscy, Kraków 2007 Apokryfy NT: Ewangelie apokryficzne, t. 1, cz. 1-2, Kraków 2003 Apokryfy NT: Listy i apokalipsy chrześcijańskie, t.3, Wyd. WAM, Kraków 2001 Apokryfy syryjskie. Historia i przysłowia Achikara, Grota Skarbów, Apokalipsa Pseudo-Metodego, Kraków 2011 Dokumenty Soborów Powszechnych, (325-787), t.1, Kraków 2001 Euzebiusz z Cezarei, Historia Kościelna. O męczennikach Palestyńskich, Kraków 1993 (nowe wydanie z tekstem greckim: Kraków 2013) Ewagriusz Scholastyk, Historia Kościoła, Warszawa 1988 Hermiasz Sozemen, Historia Kościoła, Warszawa 1989 Kanony Ojców Greckich, t.3, Kraków 2009 Kodeks Teodozjusza (opr. M. Ożóg, M. Wójcik),t. 7, Kraków 2014 Konstytucje apostolskie oraz Kanony Pamfilosa z apostolskiego synodu
--	---

		w Antiochii, Prawo kanoniczne św. Apostołów, Kary świętych Apostołów dla upadłych, Euchologion Serapiona, t.2, Kraków 2007 Libri poenitentiales. Księgi pokutne, t. 5, Kraków 2011 Sokrates Scholastyk, Historia Kościoła, Warszawa 1986
	Adresy eZasobów	
Przykładowe zagadnienia/ przykładowe pytania/ realizowane zadania	1. Wczesnochrześcijańskie zróżnicowania: monarchizmem, manicheizm, pelagianizm 2. Chrześcijaństwo oczami Rzymian i Greków. 3. Ojcowie Kościoła - przedniecejscy: charakterystyka, dorobek i dzieło (dwóch ze Wschodu dwóch z Zachodu) 4. Ojcowie Kościoła - ponicejscy: charakterystyka, dorobek i dzieło (dwóch ze Wschodu dwóch z Zachodu) 5. Początki życia monastycznego	
Praktyki zawodowe w ramach przedmiotu	Nie dotyczy	

Dokument wygenerowany elektronicznie. Nie wymaga pieczęci ani podpisu.